

L'ANTIQUARI DEL PIXET

COMEDIA EN UN ACTE

ARREGLADA PER

J. AYNÉ RABELL y R. GARCÍA BLAHÁ

Estrenada ab éxit veritablement extraordinari en lo TEATRO CATALÁ (Romea) la nit del 23 de Mars de 1897

Preu: UNA pesseta

«Lo Teatro Regional», Plassa del Pi, 3, 2.on - Barcelona, 1897

Biblioteca de «Lo Teatro Regional»

L'ANTIQUARI DEL PIXET

COMEDIA EN UN ACTE

ARREGLADA PER

J. AYNÉ RABELL y R. GARCÍA BLAHÁ

Estrenada ab éxit veritablement extraordinari en lo TEATRO CATALÁ (Romea) la nit del 23 de Mars de 1897

BARCELONA

«Lo Teatro Regional» - Plassa del Pi, núm. 3, 2.on

1897

A nostre benvolgut y estimat amich

D. SALVADOR MIR

Penyora de consideració y afecte.

Els autors.

REPARTIMENT

Personatjes		Actors
MERCENETA	20 anys	Srta. Domus
D. JOSEPH	50 »	D. Jaume Capdevila
D. MARIANO . . .	50 »	» Iscle Soler
PARDINAS	40 »	» Carlos Rubio
QUICO	25 »	» Francisco Llano

Lloch de l' acció: Sant Cugat del Vallés

Época: avuy

Director artístich: D. Jaume Capdevila

Tipografía La Académica, Ronda de la Universitat, 6 — Teléfono 861

Acte únich

Sala regularment amoblada d' una casa-torre. Portas laterals en primer y segon terme, dreta y esquerra. Al fondo jardí frondós. Taula gran, tauleta escriptori y un buffet de saló, etz., etz., tot convenientment distribuit. Sobre 'l buffet varias tassas, plats, salseras y altres objectes de pisa.

Al aixecarse 'l teló, Quico posa en ordre la pisa en lo buffet lateral.

ESCENA PRIMERA

QUICO, *aviat* PARDINAS *y després* MERCENETA

QUICO — No hi ha res que 'm carregui tant com arreglar la pisa... Sempre tinch por de de trencar alguna cosa... (*Li cau una plata y 's trenca.*) Mes aviat ho hagués dit!

PARD. — (*Entrant al acte.*) Passan aygua!

QUICO — La plata daurada del ensiam!

PARD. — Que n' hi deus portar pocas de ganancias al amo...

QUICO — Hola senyor manascal... si que ha arrivat á temps!

PARD. Y no 't renyará don Joseph si s' adona de la trencadissa?

QUICO. (*Recullint els trossos.*) No ho veurá pas; els colgaré al jardí... en un clot que tinch obert al costat de la prunera...

MER. (*Entrant.*) Quico...

QUICO. Mana senyoreta...

MER. (*A Pardinas.*) Ah, Deu lo guard senyor Pardinas...

PARD. Bon dia tingui Mercé.

MER. (*A Quico.*) Que sabs ahont es la plata daurada?

QUICO. (*Amagant els trossos.*) No, senyoreta...

MER. L' estich buscant per posarhi las maduixas...

PARD. (Qu' es trapella aquet criat!)

QUICO. Deu ser al buffet del menjador.

MER. Vaig á veureho... Es un escándol la pisa que desapareix... (*Se 'n va.*)

QUICO. Ah, senyoreta, cregui que no 's trenca ni una xicra!

ESCENA II

PARDINAS *y* QUICO

PARD. Sabs que no t' enrajolan las mentidas.

QUICO. Es per un bé d' ella... Si li dich que s' ha trencat té un disgust dels grossos!

PARD. Bueno, bueno... Ah, com segueix la badella?

QUICO. Molt malament...

PARD. Vinch á visitarla...

QUICO. No 's molesti... aquet matí s' ha mort.

PARD. De debó?

QUICO. Me sembla que de resultas d' haberse

empassat un coll d' ampolla que vaig descuydarme de colgar.

PARD. Ets un bárbaro!

QUICO Per servirlo.

PARD. Ah, y 'l teu amo, que tal segueix?

QUICO Que també vé á visitarlo?

PARD. Sí, pero no com á manascal... Com á amich; avuy es un gran dia per ell... no 'n deu estar poch de content!

QUICO Y aixó, que ha tret la rifa?

PARD. Mes encare... D' aquí un parell d' horas será elegit President del Cassino Agrícol del poble...

QUICO Vol dir!

PARD. Tan cert...

QUICO Pero 'm sembla que don Joseph té un contrincant molt temible.

PARD. Quí, el senyor Martell?

QUICO Aquet mateix... Diuhen qu' es un home molt ilustrat.

PARD. L' influencia triunfará.

QUICO Oh, es que aquet Martell pica molt alt... No n' es poch d' espavilat!

PARD. Que 's fassi repicar... no 'n volém cap de Martell... á baix els Martells!... es un partidari del libre cambi, un enemich de la protecció nacional... Has de sapiguer que quan te malalts á casa, envia á buscar un manascal francés de Barcelona...

QUICO Ah, ja!

PARD. Lo que necessita 'l Cassino es un home com don Joseph, qu' es un sabi.

QUICO Aixó, sí... se passa 'ls dias estudiant sense repós...

PARD. Es que pensa.
QUICO Vaya si pensa... com jo...
PARD. Com tu, pastanaga?
QUICO Si, senyor, si... cada hu pensa en lo seu... don Joseph ab els estudis... jo en colgar aquets testos...
PARD. Ves, ves... no 'm fasses riurer...
QUICO Vaja, *alante*, senyor Pardinas... (*Quico surt per el fondo-jardí.*)

ESCENA III

PARDINAS, DON JOSEPH *entrant per dreta ab un llibre a la má, molt abismat en sa lectura, al final* QUICO.

PARD. (Aqui 'l tenim... ni menos me veu.)
JOSEPH (*Llegint.*) «El participio seguido de un infinitivo es variable cuando se puede cambiar el infinitivo por el participio presente». (*Parlat.*) Ja 'n sé un xich mes... Ay, el cap se me 'n va.
PARD. (M' hi jugo qualsevol cosa que estudia 'l grech ó 'l llatí...
JOSEPH (*Amagantse 'l llibre rápidament.*) Hola, sou vos, Pardinas?
PARD. Sí, senyor, no 'l destorbaré pas?
JOSEPH Y are!
PARD. Com l' he vist tan ataleyat...
JOSEPH Llegia... llegia... Y qué tal, debiau venir per la pobra badella...?
PARD. Aixó... pero ja hi sapigut la novedat... l' acompanyo al sentiment...
JOSEPH Gracias... Pero mireu qu' es particular, un animalet de tres anys empassarse un coll d' ampolla...

PARD. No se 'n estranyi... las badellas son molt aficionadas á empassarsho tot... Jo n' habia conegut una que va menjarse tres parells d' espardenyas... y tenia tres anys y mitj... Va morir d' un empaig.

JOSEPH Lo que som en el mon!

PARD. Es veritat; pero vamos á veurer, don Joseph, jo venía, ademés, per parlar del seu nombrament.

JOSEPH Cóm está aquest assumpto?...

PARD. Marxa tot sol.

JOSEPH De veras, ha agradat la meva alocució?

PARD. Ha produhit molt bon efecte... y jo n' hi responch; vosté será elegit... tinch majoría.

JOSEPH Me 'n alegro... no per mí, sino per fer rabiar al meu contrincant...

PARD. Pobre Martell!... Vosté sí que anirá lluny, molt lluny...

JOSEPH A hont?

PARD. Quí sab mare de Dèu! Una vegada nombrat President del «Cassino Agricol de Sant Cugat», y sent ja com es regidor... potsé 'l fem Arcalde algun dia...

JOSEPH Arcalde... á mí!... Fugiu home, fugiu... fa molt temps que conserva l' Alcaldia en Sancristofol y jo no voldria...

PARD. Sí, senyor, fa deu ó dotze anys qu' es Arcalde, y per aquesta rahó n' hem de fer de nou... El que ja te fets els seus, que deixi la *breva* per un altre... Y ademés, aquí *inter nos*... el pobre Sancristofol... avuy dia ja no serveix.

JOSEPH Per qué?

PARD. Tot progressa en lo mon... y ell encare sab lo mateix de vint anys enrera...

JOSEPH Pero es un bon home...

PARD. Pero no llegeix el grech com vosté.

JOSEPH Com jo!

PARD. No 's fassi 'l modest... tots ho sabém que vosté es un sabi... A que 'l nombrem Arcalde á las primeras calderadas?

JOSEPH Advertiu que no tinch ambició. eh? n' obstant me reconech que ab la vara á la má... faria cosas grans... en benefici del poble.

PARD. Oh, y no s' aturaria pas aquí?

JOSEPH Naturalment, un cop Arcalde...

PARD. El fariam Gobernador civil...

JOSEPH No me 'n refujo. no...

PARD. Y, quí sab! de Gobernador... Diputat... y *arriba!*...

JOSEPH Diputat!... Ah. quins discursos escriuria... (*Ab pena súbita.*) (Alto. alto Joseph, ja sabs que axó es impossible.)

PARD. Miris don Joseph... tot comensa pe 'l principi... Ah, me descuydava de dirli... posis en guardia... hi ha un elector que li te malicia.

JOSEPH A mí?

PARD. El sogre d' en Xeringó... el vell Porqueras...

JOSEPH Si es vehí meu... y may li he fet res!

PARD. Fa correr que vosté es orgullós...

JOSEPH No pot ser... Sempre que 'l trobo li pregunto per la dona y la somera... qu' ell se 'n paga molt de que s' interessin per la somera...

PARD. Si, pero vosté 's descuida de felicitarlo

pe 'ls quadros de bledas y naps, y ell se 'n queixa, dihent que un President d' un Cassino Agricol s' ha d' interessar sempre per l' agricultura.

JOSEPH Miréu qu' es bleda!

PARD. No hi perdrá res... interessis pe 'ls naps. Me vol creurer á mí?... vagi á veure al vell Porqueras... miris que te influencia!... y sense que sembli humillació, li alaba las llegums... y vosté surt President...

JOSEPH Teniu rahó Pardinas... Desseguida hi vaig. Oh, sou un talent!... Si algun dia arrivés á ser Ministre, us nombrava manascal de cabecera!

PARD. Qué diu are!

JOSEPH (*Cridant.*) Quico!

QUICO (*Entrant.*) Mana don Joseph...

JOSEPH Portam el sombrero nou... cuyta. (*Quico surt y torna á entrar al instant ab el sombrero.*)

PARD. Jo l' acompanyaré per fe 'l segon.

QUICO Aquí te l' hongo.

JOSEPH Oh, quina idea!... li demanaré llevó de nap y planter de las sevas bledas... no us sembla?

PARD. Un cop d' efecte espatarrant! (*Surten els dos per esquerra.*)

ESCENA IV

QUICO *y ariat* DON MARIANO

QUICO No 'm fa riurer poch!... Per xó 's posa el barret nou don Joseph?...

MAR. (*Don Mariano. tipo d' antiquari, entra*

per el fondo, ab un maletí á la má.) Jove, jove, qu' es aquí á casa 'l senyor Cargol?

QUICO. Aquí mateix... (Un foraster!)

MAR. Fes el favor d' anunciarme...

QUICO. Oh, ha sortit.

MAR. Malo.

QUICO. Pero no tardará gayre...

MAR. Ah, bueno... l' esperaré.

QUICO. Quí diré que ha vingut?

MAR. El seu amich Golorons... don Mariano Golorons, president de l' Academia Arqueologica del Putxet...

QUICO. Molt bé diu... (no l' he entés.)

MAR. Ja ho sabrás dir?

QUICO. Sí, senyor...

MAR. Arqueologia significa objectes vells!...

QUICO. (Ah, deu se 'l president dels Encants!)

MAR. *(Donantli 'l maletí.)* Te, descarregam.

QUICO. Que 's queda á la casa?

MAR. Probablement.

QUICO. (Vatúa... un llit més per estobar!)

MAR. Y com segueixen á la casa... están bons?

QUICO. Per are tinch apetit, gracias á Deu...

MAR. Y la senyoreta Mercé?

QUICO. També menja... també menja...

MAR. Quant va venirme á veure al Putxet... jo 'm trobava molt ocupat... ni vareig tenir temps d' adonarme 'n!... Acabava de rebrer una preciosa colecció d' ánforas y llensadoras galo-romanas trobadas en unas ruinas de Castelló d'Ampurias...

QUICO. Ab que 's menja aixó?

MAR. No t' importa... Ah, digam... qué llauran á n' aquet poble?

QUICO Ja ho crech...

MAR. Y... troban algo tot llaurant?...

QUICO Alguna soleyada...

MAR. No home... á dintre la terra...

QUICO Mes terra.

MAR. Burro!

QUICO Matxo!

MAR. Com matxo!...

QUICO Dich que llauran ab matxo...

MAR. Mes clar... á veurer si 'ns enteném!... no s' ha descubert may á n' aquet poble entre la terra d' algun camp... cap tros de vajilla antigua... algo de cerámica dels celtas, dels babilonis, dels grechs ó dels romans com á Castelló d' Ampurias?...

QUICO Ah, no senyor no... (*Aquest home es boig!*)

MAR. Aprofitaré la meva vinguda per fer algunas excavacions... He descubert en un mapa romá l' existencia de varias rajolerias romanas á Sant Cugat del Vallés...

QUICO Qué 'm diu are!

MAR. Y jo tinch molt bon nas... un nas arqueológich de primera flayre... No mes que inspeccioni 'l terreno, y diré tot desseguida: aquí sota hi ha restos romans.

QUICO Aquí sota hi dona 'l corral...

MAR. Ase!

QUICO Sí senyor, hi tenim l' ase... (*Pobret, n' hi falta un bull!*)

ESCENA V

Dits y MERCENETA *per dreta.*

MER. Per més que busqui no puch trobar la plata daurada...

QUICO Ah, aqui te á la senyoreta...

MAR. Mercé! (*Quico s' entreté per el buffet.*)

MER. Caramba, don Mariano!... quina agradable sorpresa!...

MAR. Permetim que la inspeccioni millor... Quan va venirnos á veurer estaba molt enfeynat...

MER. No se'n alegrará poch el papá de veure'l.

MAR. Ja ho pot dir... li porto una noticia sorprendent...

MER. Y 'l seu fill Ricardo no ha vingut ab vosté?

MAR. No está pas per viatjar...

MER. Y aixo?

MAR. Va torsarse un peu.

MER. Quina llástima!...

MAR. Y per culpa meva... Jo había fet unas excavacions al cap de vall del jardí sense avisar á ningú... Y 'l pobre Ricardo va caurer dintre 'l sot inadvertidament... L' únich que m' aconsola es que vareig trobar un mánech etrusco de ganivet de cuyna, que pot competir ab el gust dels bizantins...

MER. (Sempre ab el mateix.) Be, pero creu vosté qu' es de cuydado?

MAR. No li dich qu' es etrusco?

MER. Lo del seu fill...

MAR. Ah, lo d' en Ricardo es fresch, d' ahir

mateix... pero vaja 'm sembla que aviat podrá anar dret...

MER. Sab que l' he anyorat?

MAR. Qué 'm conta!

MER. Balla molt be... Las dugas vegadas que varem anar á *La Flora*...

MAR. Voltejavan de gust?

MER. Com dugas baldufas... Ah, no quedará pas coix en Ricardo?

MAR. Si que 'm sabria greu... precisament á l' edat de buscar xicota...

MER. Encare l' ha de buscar?

MAR. Crech que sí... Y vosté, no'n te cap d'ull prés?

MER. Ay no senyor, no... El papá no m' ha donat permís encare... (Potser ve per demanarme!...)

MAR. En confiansa... vol dirme una cosa?

MER. (Sí qu' es perxó... Quina emoció que sento!)

MAR. Quan remouhen la terra del jardí, no han trobat alguna cosa may?

QUICO (Es una manía!)

MER. Sí senyor...

MAR. Ah!

MER. Alguna cuca...

MAR. Y res més?

MER. Arrels... trossos de pedra...

MAR. Ab inscripcions...

MER. Ah, no ho sé.

MAR. D'aquí un rato vaig á esbrinarho...

MER. Vol que l' acompanyi á la seva habitació?

MAR. Ab molt gust.

MER. Tindrá un quarto ab finestras al jardí. .

MAR. Me vindrá com l' anell al dit... Aixís podré estudiar la configuració del terreno... (Jo tinch bon nas... y 'm sembla que aixó fa olor de grech, de romá o de persa...)

QUICO (*Surt ab Marceneta per esquerra.*) Y aquest home 's queda á dormir á la casa?... me tancaré ab pany y clau! (*Quico s' en va per dreta. Don Joseph entra per el fondo, portant una mata de bleda en una má y una pastanaga á l' altra.*)

ESCENA VI

DON JOSEPH, *aviat* QUICO

JOSEPH Vaja, 'l vell Porqueras ha quedat més content que unas Pasquas, aixís que li he fet l' honor de demanarli una mata de bleda com á mostra... Al hort del costat, un altre vehí, el cunyat del nunci, cuydava las pastanagas... y semblava tenir celos de la bleda... n' hi he demanat una perque quedés content... no vull diferencias! es un altre elector, un membre important del Cassino... Y vétem aquí carregat ab una bleda y una pastanaga... Pero aquets trastos pesan molt... (*Cridant.*) Quico!

QUICO (*Apareixent.*) Que mana, don Joseph?

JOSEPH Te, descarrégam... la bleda fesla bullir...

QUICO Y la pastanaga?

JOSEPH Donala al ase... ó ménjatela tu.

QUICO (*Surtint.*) (Vaya un capritxo de comprar aixó.)

JOSEPH (*Sol.*) No 'm puch treurer del cap lo que m' ha dit el manescal... Jo puch ser Arcalde... luego Diputat... y mes tart... qui sab á hont puch arrivar!... (*Ab tristesa súbita.*) Pero no me 'n puch fer de castells en l' ayre... Soch rich, tinch prestigi dintre 'l poble... m' estima tothom... pero una cosa s' oposa als meus projectes... no sé escriurer la malehida ortografía! Es un escándol... avuy dia un ha de sapiguer més que *Sansón*... Oh, y 'm passa una cosa ben rara... Sé parlar y no redactaria lo que dich... naturalment, la malehida ortografía que 'm tira pebre als ulls! Y faig discursos!.... jo... uns discursos qu' enterneixen.... tot Sant Cugat se 'ls escolta ab la boca oberta... tothom me creu sabi al poble... m' he fet una reputació... Pero á quí ho dech!... á quí ho dech!... á un ángel providencial!...

ESCENA VII

DON JOSEPH *y* MERCENETA. (*Entrant per esquerra ab un paper á la má.*)

MER. Papá...

JOSEPH (Aquest es el meu ángel!)

MER. Aquí te 'l discurs que ha de llegir aquesta nit al Cassino...

JOSEPH Si m' elegeixen...

MER. No l' han d' elegir!...

JOSEPH Sí, es alló, cobra fama... (*Abrassant enternit á Merceneta.*) Ah, ets una noya de totas prendas... Ja m' has retocat l' ortografía?

MER. Uy, ja ho crech!

JOSEPH (*Ab admiració.*) Tú sí que 'n sabs!... Be, que 't sembla?

MER. Es un discurs de gran efecte.

JOSEPH Ja me 'l has florejat?... (*Llegint el paper que li ha entregat Merceneta.*) «Señores: La agricultura es la más noble de las profesiones...» (*Deturantse.*) Y are, *profesiones* ab una *f*?

MER. Naturalment, vusté l' habia escrit ab *c* y deya *professons*...

JOSEPH Tens rahó... (*Abrassantla.*) Ets una noya de totas prendas!... (De bunyols aixís, á cada ratlla n' hi poso dos ó tres!...) (*Llegint*) «... Y lo digo de todo corazón... Quien no ama la tierra...» (*Deturantse.*) Ab dugas *rr*?

MER. Sí, senyor.

JOSEPH (*Continuant.*) «... la tierra... quién no se siente conmovido ante una vegetación espléndida, ese...» (*Interrompentse.*) M' ho has arreglat molt!...

MER. Casi nou!

JOSEPH (*Continuant.*) «... ese... ese... no comprende la riqueza del país...» (*Deturantse.*) Qu' es aixó, *país* ab *s*?

MER. Y pues?

JOSEPH Creya qu' era ab *z*. (*Abrassantla.*) Ah, ets una noya de totas prendas!

MER. Vol créurem á mí? Deixis are de discursos .. tinch de donarli una bona noticia.

JOSEPH Tú, també?

MER. El seu amich Golorons acaba d' arrivar...

JOSEPH Com! en Golorons del Putxet!... (Aquest sí qu' es un sabi!) Y á hont es are... á hont?

ESCENA VIII

DON JOSEPH, MERCENETA *y* DON MARIANO (*Apareixent pe 'l fondo ab els brassos oberts.*)

MAR. Aquí Josepet!...

JOSEPH Mariano!... caratsus, caratsus, caratsus!...

MAR. Ditxosos ulls!.,.

JOSEPH Com m' alegro de la teva visita!...

MAR. Noy, fa molt temps que 'm ballava per el cap fer una excursió per el poble que no es teu... una excursió baix el punt de vista arqueologich... (*Merceneta s' entreté arreglant el buffet.*)

JOSEPH Ah, tu sempre ab l' afany de trobar antiguallas...

MAR. Això sempre... pero are vinch ademés per parlarte d' un assumpto important...

MER. (Ve á demanarme, ve á demanarme...) (*Amable á don Mariano.*) Suposo que 's quedará uns quants dias entre nosaltres...

MAR. No li puch prometrer: dependirá del éxit de las mevas excavacions... Si trobo 'm quedaré...

MER. Vaya si trobará!... busqui, busqui... (la lluna en un cove!) (*S' en va per la dreta.*)

ESCENA IX

DON JOSEPH *y* DON MARIANO

JOSEPH (*Contemplant com se 'n va Merceneta.*) Vritat qu' es una noya de totas prendas?

MAR. Molt carinyosa... per xo crech que fará la felicitat de certa persona...

JOSEPH De quí?

MAR. De... ja t' ho diré luego... Are, amich Cargol, ocupemnos d' assumptos més trascendentals... Vaig á comunicarte una bona noticia...

JOSEPH (Tothom me diu el mateix!) De que 's tracta?

MAR. Cargol, per iniciativa meva acabas de ser nombrat soci-corresponsal de l' «Aca-mia Arqueológica del Putxet»... ja sabs que 'n soch President...

JOSEPH Que 'm dius... jo académich!

MAR. No t' ho esperavas, vritat?

JOSEPH Ni somniarho!... académich, jo!...

MAR. Que no valen res els teus discursos?

JOSEPH Ah... es per els discursos!... (Es una celebritat la noya!)

MAR. Després que al ferte nombrar tinch el meu projecte: ens podrás servir de molt...

JOSEPH Jo?

MAR. Quedarás al cuydado de las excavacions que vinch á fer á n' aquest poble; hi escriurás las inscripcions llatinas y 'ns en donarás compte.

JOSEPH Tot en llatí?

MAR. (*Confidencialment.*) Sospito per els vols

de Sant Cugat l' existencia d' un camp que habia pertenescut á Julio Cesar...

JOSEPH Qué 'm dius!

MAR. No ho fassis correr.

JOSEPH Será un gran trobo!

MAR. Ja he comensat las averiguacions... Deoluego 't comunicaré 'l resultat... Deocleciano, Calígula y Marco Bruto, me sembla que habian passat per aquí.

JOSEPH Me deixas de pedra!

MAR. N' estich segur... no ho fassis correr...

JOSEPH (Ja me 'n guardaré d' escampar aquestas butllofas!)

MAR. Pero no es únicament per axó que he vingut...

JOSEPH Algun altre camp?...

MAR. No; el meu fill Ricardo, aquest estiu s' ha enamorat de la teva filla Mercé...

JOSEPH Es possible!

MAR. Sí, noy.

JOSEPH No m' ho esperava...

MAR. Per axó, aprofitant la meva vinguda per las excavacions, te demano la ma de la Merceneta...

JOSEPH Golorons, ja compendrás qu' es un acte d' importancia, y que aixís com aixís no puch dirte que sí... pero tampoch te dich que no. Déxameli consultar...

MAR. Es molt just... Ja veurás, en Ricardo es un bon noy, molt afectuós, amable, metódich en el menjar... pero te un defecte... un defecte que casi es un vici...

JOSEPH Quin es?

MAR. (*Conmogut.*) No puch dirte 'l... no me está bé...

JOSEPH Qui millor que un pare?
MAR. Es que en aquet cas, avans de pare soch president de una Academia...
JOSEPH No t' entench!
MAR. (*Allargantli una carta.*) Té, llegeix... y jutja! Es una carta que 'm va escriurer mentres jo 'm trobava á Matadepera fent unas excavacions en un quadro de fasolas...
JOSEPH Bè, pero, á que treu nas?...
MAR. Llegeix y esgarrifat!...
JOSEPH A veurer... (*Llegint be á pesar de ser l' ortografía horrorosa.*) «*Cerido* papá...»
MAR. Qué hi notas?
JOSEPH Un bon comensament... (*Continuant.*) «*A* llegado el momento de *acerte* una *confusion*...»
MAR. Qué hi notas?
JOSEPH Espérat... (*Llegint.*) «Jo amo á *Mersedes* con amor *volgánico* desde que la *bi*...»
MAR. (No s' adona de cap falta!)
JOSEPH (*Llegint.*) «Su *imaguen* llena mi pensamiento y no me *dega* dormir en *zoziego*...»
MAR. Pero no ho veus qu' es atrós!
JOSEPH Qué?... bè s' esplica prou bè 'l xicot!...
MAR. (Es que vol dissimularli!...) En fi, Joseph, per mes que dissimulis... are ja ho sabs tot...
JOSEPH Lo que jo veig es que la estima molt á la Merceneta...
MAR. Si, á pesar de totas las reglas... pero qué hi vols fer!... Decideix tu lo que vulgas; jo vaig á regirarte un xich el

jardí... m' ha semblat notar desde la finestra del quarto, un quadro de sebas que fa panxa... No se perqué 'm fa olor de grech ó de romá!... Vaja, hasta luego... (*Surt precipitadament pe 'l fondo.*)

ESCENA X

DON JOSEPH *y després* MERCENETA

JOSEPH Se 'n va sense esplicarme 'l defecte del seu fill... (*Se guarda la carta á la butxaca.*) M' agradaría saberlo... Potser fa ganyotas quan dorm!...

MER. (*Entrant vestida de carrer.*) Encara es aquí, papá?

JOSEPH Hola, que t' has posat bonica! qué surts?

MER. Vaig á fer una visita á la senyora de Marlet... es una familia influyent que pot fer molt perque vosté surti elegit...

JOSEPH Esperat noya... escolta, qué no hi has pensat may en casarte?

MER. (Ja hi som!) No senyor no... may, papá.

JOSEPH Si 's presentava un bon partit... un jove molt afectuós y amable, metódich en el menjar...

MER. (En Ricardo!)

JOSEPH El refusarías?...

MER. Oh no, no... es dir, jo faré sempre lo que vosté disposi...

JOSEPH No filla meva, jo no pretendré may contrariarte.... vull que siguis felissa... (*Entendrit.*) Qué menos puch donarte que la felicitat en pago... (*Baixant la veu, ab rezel.*) en pago dels discursos y las cartas que m' escrius!

MER. No parli d' axó papá.

JOSEPH Tens rahó perque m' enterneixo!... Ets una noya de totas prendas!... Vés, vés y torna aviat...

MER. Fins després papá. (*Se 'n va pe 'l fondo.*)

ESCENA XI

DON JOSEPH, *aviat* QUICO *y mes tart* DON MARIANO

JOSEPH Parlant, parlant, no 'm recordava del dinar... oh, y en Mariano tindrá una gana de mil diables ab tant regirar la terra...

QUICO (*Entrant agitat pe 'l jardí.*) Don Joseph, don Joseph!...

JOSEPH Vens be, are anava á cridarte...

QUICO Qué no ho sab?... El seu amich s' entreté arrencant las tomateras del jardí...

JOSEPH Verge Santíssima!

QUICO Jo m' hi permés la llibertat de renyarlo, y ell que si, ha comensat á arrencar els bróquils y las monjeteras...

JOSEPH Pero qu' es boig!

QUICO «Tot s' ha de sacrificar per la ciencia!» M' ha dit... y flis flas, cop de cávech per aqui, palatada per allá... Ay senyor Cargol, per mí s' ha tocat!...

JOSEPH Deixal fer... es per la ciencia!

QUICO Pero y 'ls bróquils y demés, tan goig que feyan!...

JOSEPH La cullita perduda!... no hi pensém. Qué tenim per dinar?

QUICO Ah, he fet bullir la bleda...

JOSEPH No estich per bromejar, Quico!...

QUICO Bueno, tením sopa de mandunguillas, carn ab bolets, llús... (*En aquest moment don Mariano entra esbufegant, pero content, ab entussiasme, en mánegas de camisa algo brut de terra, portant un fragment de gerro y un mánech de paella.*)

MAR. Ah, miréuvos lo que he trobat!...

QUICO (*Continuant.*) Llús...

MAR. (*Pensant que l' insulta.*) Vols veurer com t' ho tiro pe 'l cap?...

QUICO Eh?

JOSEPH Me feya 'l *menú* del dinar...

MAR. Ah!

JOSEPH Y qu' es això, qu' es això?

MAR. (*Entussiasmat.*) Oh... Això... això es un *rhytas* romá... això altre un mánech de braseret etrusco...

QUICO (*Baix á don Joseph.*) No se 'l cregui, es un mánech de paella que la cuynera va tirar al jardí.

JOSEPH Prou que ho veig!

MAR. (*Entussiasmantse.*) Ah, quinas adquisicions pe 'l nostre museo!...

JOSEPH (Aquest es capás de coleccionar mistos d' esca.)

MAR. (*Que ho haurá anat colocant sobre 'l buffet.*) Joseph, acabo de fer un descubriment prodigiós!...

JOSEPH Encare mes?

MAR. Sí, un farsell plé de terrissa que de segur varen deixar abandonat els romans...

JOSEPH Ahont, ahont?

MAR. Al cap d' avall del jardí...

QUICO (El meu sot!)

MAR. Estich boig d' alegría!... are hi tornaré...

(*A Quicò.*) Tú, vésme á buscar corrents deu céntims de blanch d' Espanya.

JOSEPH Qué vols ferne?

MAR. Es per netejar aquets fragments: me sembla que descubriré alguna inscripció... (*A Quico.*) Apa ves?

QUICO Desseguida... (¡Aquet tipo es un comerciant de ferro vell!) (*Se'n va per dreta.*)

ESCENA XII

DON JOSEPH *y* DON MARIANO

MAR. Ah, Joseph, no pensava á dirtho, hi ha un pruner que 'm fa nosa...

JOSEPH Ahont?

MAR. Prop del surtidor... M' has de donar permís per arrencarlo.

JOSEPH Com las monjeteras y 'ls bróquils!

MAR Es precís.

JOSEPH Tan bonas prunas que fa!

MAR. Primer que las prunas son els descubriments... Jo tinch bon nás, y oloro sota l' arbre... una troballa dels goths...

JOSEPH De quins gots?

MAR. «De los Godos que dominaron la España...» Per lo tant, Cargol, m' has de sacrificar lo pruner... En nom de la ciencia t' ho demano.

JOSEPH Si es per la ciencia... no puch negarli res. (Y ella tant que 'm nega á mí!...)

MAR. Gracias, Cargol... l' arqueología haurá d' agrahirte el teu desprendiment... Torno á continuar las excavacions... adeu... Ah, ja li has parlat á la Merceneta del projecte de matrimoni?

JOSEPH Algo li he dit... sembla que no li desagrada...

MAR. Que no li has fet menció del defecte?

JOSEPH. No, encare... buscaré una ocasió.

MAR. Es horrorós, vritat... Quina pena per un pare!... Vaja, adeu Josepet, torno al jardí... quina olor sento de goths ó de romans!... (*Surt precipitadament per el fondo.*)

ESCENA XIII

DON JOSEPH, *aviat* PARDINAS

JOSEPH Ja 'm comensa á alarmar ab aquest defecte... Qué deurá tenir?

PARD. (*Per el fondo agitat.*) Ay, don Joseph, me 'n passa una de grossa...

JOSEPH Que potser no 'm volen elegir?

PARD. Aixó ray, ja es cosa feta...

JOSEPH Pues espliqueuse...

PARD. Fan correr per el poble que jo li he mort la badella...

JOSEPH Quina calumnia!

PARD. Vosté ja veu que 'm tacan l' honra de manascal!

JOSEPH Y quí ho ha fet correr?

PARD. Qui vol que siga... el pillo d' en Martell, el seu contrincant...

JOSEPH Desvergonyit!

PARD. Y tot perque vaig á favor de vosté!

JOSEPH Bah, no tingueu por, jo diré...

PARD. No, lo millor será que vosté m' escrigui en un cap de paper la meva ignocencia...

JOSEPH Que jo escrigui!...

PARD. Sí, senyor.
JOSEPH (Ay, si are fos aquí la noya!)
PARD. No 'm puch esperar: are hi ha reunió al Cassino y vull fer llegir el certificat de vosté á tothom...
JOSEPH (Ave María Puríssima... que tothom se 'n enteri... ca barret!)
PARD. Pensi que 's tracta de la meva honra... Si no desfaig aquesta calumnia perdo la parroquia... ni la pota d' un gos me confiarán!... (*Enternit.*) y consideri don Joseph que tinch dona...
JOSEPH Ja ho sé...
PARD. Y dos xavals y dugas mossas... (*Confidencialment.*) y un altre en camí!...
JOSEPH No m' enterniu Pardinas!...
PARD. Vamos, don Joseph, á un sabi com vosté, qué li son dos mots de lletra?...
JOSEPH (*Resolt.*) No mes dos!... (Animo!) (*S' assenta á la taula y escriu duptant sempre de lo escrit.*)
PARD. Ay, Dèu li pagui!
JOSEPH (*Escribint.*) «Certifico...» (No se si se escriu ab *S* ó ab *C*... pero 'm sembla qu' es ab *S*.) (*Escribint.*) «Sertifico: que la ternera habia fallecido... (*Parlat.*) (Fallecido també ab *s*.) (*Escribint.*) «A la llegada» (*Parlat.*) (llegada ab *j*.) (*Escribint.*) «A la llegada del veterinario...» (*Parlat.*) Firmo. (*Aixecantse s' aixuga 'l front.*) Teniu.
PARD. Gracias don Joseph... Ah, ja 'ns veurém las caras ab en Martell!
JOSEPH Si hi trobeu alguna errada no 'n feu cas... la ploma no m' ha anava bé.

PARD. Qui ha de fixarshi!... are ab aquest document estich tranquil...

JOSEPH (Jo no que no n' estich!) (*Merceneta entra pe 'l fondo.*)

ESCENA XIV

Dits. MERCENETA *y ariat* QUICO

MER. Ja soch aquí, papá...

JOSEPH (*Baix rapit á Mercé.*) No arrivas á temps, noya.

MER. Y aixó?

JOSEPH Acabo... jo mateix... d' escriurer un certificat...

MER. (*Espantada, casi baix.*) Qué diu!

PARD. (*Ensenyant el paper que 's fica al interu del gech.*) Es aquest... y que l' haig de ensenyar á tot el poble!

MER. (*Baix á don Joseph.*) Bona l' ha feta!

JOSEPH Com que tú eras fora!...

MER. No 'ns queda altra salvació que péndreli la carta...

JOSEPH Sí, pero cóm?

MER. (La te á la la butxaca del gech!... (*En aquet moment Quico entra ab un cabás ple de blanch d' Espanya.*)

QUICO Aqui tenen el blanch d' Espanya...

MER. (Ah, quina idea!) (*Baix á Quico.*) Aboca 'l cabás sobre 'l manascal...

QUICO (*Sorprés.*) Qu' hem de riurer?

MER. Depressa...

QUICO Pues vá! (*Al passar darrera 'n Pardinas, li aboca al cabás.*) Ja, ja, ja!...

PARD. Qué fa aquest ximple!

MER. (*A Quico, renyantlo.*) Que no tens ulls, burro?

JOSEPH (*Enfadat.*) Vesten del meu devant!

QUICO Si vosté m' ho ha manat!...

JOSEPH Jo?

QUICO La senyoreta...

JOSEPH Si no te 'n vas d' aqui...

MER. Cuyta, porta un raspall... (*Quico surt corrent.*)

JOSEPH (*A Pardinas.*) Al moment, trayéuse 'l gech!...

PARD. No 's molestin, no val la pena...

MER. Si home, sí...

PARD. No vull que 's molestin...

JOSEPH (*Enfadat.*) Trayéuse 'l gech com deu mil diables!... (*Entre don Joseph y Merceneta á cira forsa treuhen el gech á Pardinas. La segona se l' emporta corrents per esquerra.*)

MER. Ab quatre cops de raspall aixó se 'n va!

ESCENA XV

DON JOSEPH, PARDINAS, *ariat* QUICO *y mes tart* DON MARIANO

PARD. Ho sento que per mí la Merceneta s'hage de molestar...

JOSEPH Nosaltres som aixís... ja ho sabeu.

PARD. (Com se coneix que 'm necessitan!)

QUICO (*Entrant ab un gran raspall, va á raspallar la camisa de Pardinas.*) Aqui está 'l raspall.

PARD. Ay, ay... fuig home que 'm fas cosquirolas!

MAR. (*Entra pe 'l fondo ab un mocador ple de trossos de terrissa y altres objectes.*) Ah. qu' estich content... radiant de felicitat... ja li descobert... Victoria, victoria!

JOSEPH El qué?

MAR. Un munt de fragments d' alfarería romana... allá, prop del pruner...

QUICO (El meu amagatall!)

MAR. (*Trayent de dintre 'l mocador un tros de porcelana daurada.*) Miréu... avans de tot examinéu això!

QUICO (Vatúa 'l mon dolent, la plata del ensiám.)

JOSEPH Y are!... (*Mirant á Quico.*) Jo això ho conech!

MAR. Observa... aqui hi ha una inscripció... unas inicials!... *J.* y *C.*

JOSEPH (Las mevas... Joseph Cargol!)

MAR. (*Entussiasmat.*) *Julio César*... això no falla!

JOSEPH (*No poguent dissimular, á Quico.*) Pero quí ho ha trencat això!

MAR. Els romans, home, els romans!

QUICO Naturalment... els romans!

JOSEPH (*Contenintse, á Quico.*) Ah, pillo, m' ho pagarás.

QUICO (Jo l' esguerraría á n' aquet drapayre... m' ho desenterra tot!) (*Quico se 'n va per esquerra. Don Mariano treu de dintre 'l mocador un fragment de cas de nit, lo tros de l' ansa.*)

MAR. Un altre fragment preciós!... A que no endevineu lo qu' es...

PARD. (*Acostantse.*) A veurer... (*Reculant.*) Prou que ho se!

JOSEPH (*Mateix joch.*) Jo també!... (Vaya unas cosas de recullir!)

MAR. Es molt raro!... un fragment de *urna lacrimatorium.*

JOSEPH (*Aguantantse 'l riurer.*) Això? (No 'l desilusionêm... ell hi disfruta!

MAR. Quan els romans perdian un individuo de la familia depositavan las sevas llágrimas aquí dins...

PARD. (*Rihent.*) Quina gent mes estranya! (*Don Mariano va colocant varis objectes de dintre 'l mocador ab molt cuydado sobre 'l buffet. Quico entra portant á la má 'l gech d' en Pardinas.*)

QUICO Aquí te 'l gech raspallat.

PARD. Gracias. (*Ficantsel y registrantse l' infern.*) Ah, ja hi ha 'l paper?... sí, es aquí.

JOSEPH A veurer... (Ja estich salvat; la lletra de la noya!)

PARD. El deixo don Joseph... vaig al Cassino á prepararli 'l triunfo... Ja 'n sabrá alguna cosa! *Pardinas se 'n va per la dreta.*)

JOSEPH Adeussiau... (*A Quico.*) Are tú y jo 'ns veurém las caras, maco....

QUICO (*Temorós.*) Don Joseph...

JOSEPH Acóstat.

QUICO (*Acostantshi ab recel.*) No 'm pessigui com l' altre dia...

JOSEPH (*Intentant agafarli l' aurella.*) Qué havia de florir la plata del ensiam?

QUICO Dispensi... m' he deixat els bolets al foch! (*Fuig corrents per la esquerra. Don Mariano continua colocant objectes sobre 'l buffet.*

ESCENA XVI

DON JOSEPH, DON MARIANO, *al final* MERCENETA

MAR. Un fragment de llántia... un tros d' escalfeta, mitja ampolla... y de vidre!

JOSEPH (L' ampolla del rom!)

MAR. (*A Joseph.*) Hi ha burros que sostenen que 'ls romans no coneixian el vidre... y mira, vidre gravat!... Oh, d'això n' escriuré una Memoria...

JOSEPH Molt ben pensat.

MAR. Joseph, t' haig d' agrahir molt... A tu't dech la felicitat que sento avuy... Are mateix vaig á comunicar als nostres companys de l' Academia 'l meu prodigiós descubriment arqueológich...

JOSEPH Bona idea! (Veuré com escriu.)

MAR. Cuyta, donam una ploma, paper y tinta... (*S' assenta davant la taula.*)

JOSEPH Aquí ho tens Mariano...

MAR. Caratsus, gastas plomas d' oca?

JOSEPH Es una costum... En Coca m' hi va fer encarinyar...

MAR. Ah, aquell que al hivern porta sis mocadors al coll?

JOSEPH Just.

MAR. Tens un trempa-plomas?

JOSEPH (*Li dona.*) Te.

MAR. (*Tot tallant la ploma.*) Con que 'ls romans no coneixían el vidre... Ay!

JOSEPH Que 't passa?

MAR. M' he tallat.

JOSEPH Malvinatxa!... esperat que cridaré á la noya...

MAR. Fuig, y are! (*S' embolica 'l dit ab un mocador de butxaca.*) Aixó 's cura aixís... Lo que voldría que 't posessis al meu puesto...

JOSEPH Per qué?

MAR. Tè, seu y escriu, jo 't dictaré.

JOSEPH (Ay, Mare de Dèu, quina *cogida!*)

MAR. Vols ferme aquest favor?

JOSEPH Estich molt nerviós...

MAR. Vaja, escriu home...

JOSEPH Mira Mariano que faré mala lletra...

MAR. La lletra dels grans homes no s' enten may... l' important es l' ortografía...

JOSEPH (Ay pobre de mí... el meu fort!)

MAR. Dicto?

JOSEPH (*Resolt.*) Dicta. (No hi ha remey... taparé 'ls bunyols ab gargots!)

MAR. (*Ab gravetat.*) «Señores y amados colegas».

JOSEPH (*De prompte.*) Deixam tallar la ploma...

MAR. (*Li dona 'l trempa-plomas.*) Te.

JOSEPH (Lo qu' es jo no escrich!) Fará molt efecte aquest principi... (*Fa un crit.*) Ay!

MAR. També t' has tallat!

JOSEPH Noy, estem de pega!

MAR. Si que 'm sab greu... tan be que tenia pensada la comunicació!...

JOSEPH Vols que cridi la Mercé?

MAR. No, ho deixarém per demá...

JOSEPH Está molt forta de lletra... te l' ortografía als dits... y no 's talla!

MAR. (*Sospirant.*) Ah, tu sí, Cargol, qu' ets

un pare afortunat!... Be, y que 't sembla, s' hi voldrá casar ab en Ricardo?

JOSEPH La noya?... per qué no?...

MAR. Me semblará que hi tret la rifa... (Aixís ella li ensenyará tot!) Pepito, voldria dirte una cosa...

JOSEPH Qué?

MAR. Allá al Putxet tinch ullada una torre magnífica que 's desllogará per Tots-Sants... y 'm sembla que per els noys estaria molt apropiada...

JOSEPH Ah, qué pretens que la Merceneta se separi de mí?

MAR. Home, la muller ha de seguir al marit...

JOSEPH Ab això m' hi haig de pensar, Mariano... (Quin contratemps!... Com quedo jo si se 'n va la noya... Jo á Sant Cugat y l' ortografía al Putxet!)

MER. (*Entrant per el fondo.*) Qué destorbaré!

MAR. Hola Merceneta... ve be... (*A don Joseph.*) Us deixo sols... el seu pare li dirá tot... ja 'm contestará, eh?

MER. De que 's tracta?

MAR. Ja ho sabrá... Si ho acepta 'm fará molt felis!...

UNA VEU DINTRE Don Mariano... Don Mariano!

JOSEPH Quí 't crida?

MAR. El jardiner, que he deixat encarregat de escorcollar lo pruner... Adios Cargol... Adios Merceneta... (*Sortint.*) Oh, potser ha trobat la túnica de Neron! (*Surt precipitadament, per el fondo al jardí.*)

ESCENA XVII

DON JOSEPH *y* MERCENETA

JOSEPH (Ben mirat aquest matrimoni no 'm convé... Ademés el xicot te un defecte!... no sé quin... pero quan son pare diu que casi es un vici!...)

MER. Papá, qu' es lo que ha de dirme?

JOSEPH Cá, una broma!... El senyor Golorons que s' ha ficat al cap casarte ab el seu fill...

MER. (*Contenta.*) De veras?

JOSEPH Pero figurat... un jove á qui no coneixes...

MER. (Dissimulém.)

JOSEPH Ja 't faré 'l retrato... No es mal xicot, pero es un xich calvo, mira de gayrell y li faltan dos ó tres caixals...

MER. (*Rihent.*) Pero, papá...

JOSEPH No pot interessarte de cap manera, vritat noya.

MER. Ja, ja, ja...

JOSEPH De qué rius?... Ademés, te un defecte extraordinari... casi un vici...

MER. (En Ricardo?)

JOSEPH Crech que no t' hi casarias pas ab un home que no hi es tot...

MER. Que no hi es tot?...

JOSEPH No, li falta part de dentadura... Ja veurás, escolta y tremola... (Potser ella sabrá veure 'l defecte.) (*Llegint correctament la carta que li ha entregat don Mariano.*) «Querido papá: ha llegado

el momento de hacerte una confesión: Yo amo á Mercedes con amor volcánico desde que la vi...»

MER. Ay qu' es tendre tot axó!

JOSEPH No hi notas res?

MER. Sí, molt sentiment y carinyo...

JOSEPH (Deurá ser mes avall.) (*Continuant.*) «Su imagen llena mi pensamiento y no me deja dormir en sosiego...»

MER. Pobre xicot!

JOSEPH Com!... no t' espanta un defecte tan gran?

MER. Pero quin?... Al contrari...

JOSEPH En fi, jo crech que no 't convé aquest matrimoni...

MER. Pero, papá!...

ESCENA XVIII

Dits y DON MARIANO (*tornant per el fondo.*)

MAR. Si que 'm sab greu... hem desarrelat una pomera, y no hi he trobat res!

JOSEPH (Are la pomera!... ja 'm comenso á enfadar...)

MAR. (*A Merceneta.*) Qué 'm contesta... Qué li diré á n' en Ricardo?

MER. Jo no goso...

JOSEPH Ja ho diré jo... Golorons, ab molt sentiment dech manifestarte... que la noya... de cap manera pot aceptar un defecte tan...

MAR. (*Trist.*) Prou, Cargol!... ja m' ho pensava!

JOSEPH (*Baix á Merceneta.*) Ho veus, ell ja s'ho pensava...

MER. (Pero qué tindrá en Ricardo?)

MAR. Al menos Merceneta, donguim una esperansa ó sinó aquell xicot ne fará una de las sèvas...

MER. Ay no, no... pobret!

MAR. Prometim que si algun dia en Ricardo arriva á las matemáticas...

JOSEPH (*Per dir alguna cosa.*) Ah, allavoras... bueno... (Qué voldrá dir?)

MER. (*Estranyada.*) Las matemáticas?

MAR. Miris, avuy mateix marxaré...

MER. (*Baix á don Joseph.*) Pero qui ho entèn aixó?

MAR. Ah, ell no ha volgut creurer may á son pare... Are li costará mes arrivar á las matemáticas... Tinch verdaderas ganas de donarli un *rapapolvo!*... (*Tot recullint els fragments de terrissa de sobre 'l buffet.*) Ah, Josepet, suposo que no tindrás inconvenient en que m' endugui aquest tresor...

JOSEPH Vols callar... que 'n faría jo d' aquests testos...

MAR. Ho colocaré tot al Museo de l'Academia!

JOSEPH (A veurer si l' apedregan!)

MAR. Vaig á preparar el maletí... (*Se 'n va per lateral.*)

ESCENA XIX

MERCENETA, DON JOSEPH, *mes tart* PARDINAS, *y després* QUICO

JOSEPH Ja no hem de parlarne mes... Qué no te 'n alegras?

MER. (*Sentada y trista, esclafeix á plorar.*) Ay, papá!

JOSEPH Y are, perqué ploras, qué tens?

MER. (*Aixecantse.*) Vosté l' ha calumniat pobre Ricardo!... no es calvo, ni borni, ni li falta res... Es un jove elegantíssim, distingit, carinyós...

JOSEPH Eh?... qué 'l coneixes?

MER. Sí senyor, aquest istiu ha sigut el meu ballador...

JOSEPH Quan vares anar al Putxet ab la tía?

MER. Vaya.

JOSEPH (Y jo que no me 'n recordava!...) Caratsus, caratsus... Y bè, t' agrada aquest jove?

MER. (*Resolta.*) Sí. senyor, molt.

JOSEPH (Pobreta... l' estima... y jo la faig plorar!)

PARD. (*Entrant per el fondo, molt content.*) Victoria don Joseph, victoria!.. En Martell no ha tingut mes que un vot... y encare 'l seu.

JOSEPH (*Indiferent.*) Ah sí?

PARD. Tóquila senyor President del Cassino Agricol... (*Adonantse de l' indiferencia de don Joseph.*) Qué no balla d' alegría?

JOSEPH Sí, sí... us estich molt agrahit...

PARD. Hem de fer refrescar als pagesos!.. (*Cridant.*) Quico, porta un bot del ranci...

JOSEPH Vos mateix cuydeuse 'n....

QUICO (*Entrant.*) Qué hi ha?

PARD. Carrégat un bot del ranci y vina ab mi.

QUICO *Voy!* (*Surt corrents.*)

PARD. (*A Merceneta.*) Si 'ns ha costat, Merceneta, pero al fi hem sortit ab la nostre...

MER. Es un triunfo per el papá!

QUICO (*Entrant ab lo bot á coll.*) Alsa Pardinas!

PARD. Aném al Cassino...

QUICO Jo també refrescaré! (*Quico y Pardinas surten per el fondo.*)

ESCENA XX

DON JOSEPH *y* MERCENETA

MER. Pero, papá, qué no se 'n alegra?

JOSEPH Jo? are ho veurás... (Primer ella que tot!) (*Resolt.*) Vols casarte ab en Ricardo?... t' hi casarás.

MER. Ah. papá! (*Dintre se sent la veu de don Mariano qu' entra carregat de farsells y 'l maletí.*)

JOSEPH En Mariano s' acosta...

MER. Pues me retiro.

JOSEPH No. quédat.

ESCENA ÚLTIMA

MERCENETA, DON JOSEPH, DON MARIANO, *al final* PARDINAS *y* QUICO

MAR. A quin' hora passa 'l cotxe?

JOSEPH (*Prenentli 'l maletí.*) No pensis en marxar Mariano...

MAR. Cóm!

JOSEPH Devegadas las cosas ben meditadas...

MAR. Ah. que potser...

JOSEPH La nova ha reflexionat... y consent en ser la muller del teu fill.

MAR. (*A Merceneta.*) Ah, Merceneta, creu

que 'm fás ditxós... Demá mateix llogo la torre del Putxet...

MER. Quina torre?

JOSEPH (*Trist.*) La que habitaréu tu y en Ricardo!

MER. (Ah, pobre papá... qui li escriurá 'ls discursos?) Don Mariano, hi ha una condició que 'l papá s' oblida...

MAR. Digas.

MER. De cap manera 'm vull mourer del seu costat.

MAR. Que vingui á viure al Putxet!

MER. No, ell prefereix San Cugat!

MAR. Ja ho veig... es una població tan rica en Arqueología... Bueno, pero al menos prométem que tu y 'l noy vindréu á passar dos mesos á casa cada istiu...

MER. (*Mirant á don Joseph.*) Es que dos mesos...

JOSEPH Sí, Merceneta, sí... ja m' arreglaré... (*Baix á ella.*) He trobat un medi... 'm faré un tall al dit! (*Alt.*) Entesos Mariano, y no 'm parlém mes...

MAR. Lo que mes haig d' agrahirte, nora, es que passis per sobre 'l defecte d' en Ricardo...

MER. Pero quin defecte es aquest?

MAR. (*A don Joseph.*) Cóm, que no li havías esplicat tú?

JOSEPH M' ha faltat... valor. Dígali, dígali tu mateix... (Axís ho sabré d' una vegada.)

MAR. (*A Merceneta.*) Pues be, Merceneta... en Ricardo es un bon noy, molt afectuós, amable... pero... (*A Joseph.*)

Dónam la carta... (*Aquest li entrega.*) Pero te noya, llegeix...

MER. (*Llegint fent ressaltar la mala ortografía.*) «*Cerido* papá: *A* llegado el momento de *acerte* una confusión. Yo amo á *Mersedes* con amor *colgánico* desde que la *bi*. Su *imaguen* llena mi pensamiento y no me *dega* dormir en *zoziego*...»

MAR. (*Ab gravetat.*) Ja ho veyeu... En Ricardo no ha pogut entrar may á la ortografía!

JOSEPH Ah, y aquest era 'l gran defecte!

MAR. Quina vergonya, vritat?

JOSEPH Fuig home, fuig... Ja li fará entrar la noya... Si 'n sab mes qu' en *Chagaray!*

MER. (*Rihent.*) Sortirá un bon deixeble! (*Pardinas y Quico entran per el fondo un xich alegres. Quico porta á la má una pipota, un paquet d' escuradents y un plat ordinari de terrissa.*)

PARD. Don Joseph, don Joseph, aquesta nit li donan una serenata!

JOSEPH Poble estimat!... Després aniré al Cassino...

PARD. En Martell treu foch per els caixals...

QUICO (*Baix á Pardinas.*) (Are farém broma.) (*A don Mariano, donantli la pipa y 'l paquet, somrient.*) Ah, don Mariano...

MAR. Que hi ha Quico?

QUICO S' han trobat aquets fragments.

MAR. (*Ab interés.*) A veure, á veure que son...

QUICO (*Rihent.*) Una pipa de Colon
y un paquet d' escuradents...

MAR. (*Enfadat.*) Poca solta!

PARD. Ja, ja, ja!

JOSEPH (*L'abrassa.*) Merceneta, ja ets felissa.

QUICO (*A Mariano.*) Vol aquest plat de terrissa?

MAR. (*Fentli caure.*) Confitate'l!... no es romá.

PARD. (*A Joseph.*) La victoria es per vosté don Joseph...

JOSEPH No es molt segura...
(*Adelantantse al públich.*)
Sols ab la bona censura
per victoriós me tindré.

TELÓ RÁPIT

Obras de J. Ayné Rabell

DRAMÁTICAS, REPRESENTADAS

Genoveva, drama (castellá) en 5 actes.
La Camorra, melodrama (castellá) en 6 actes (1).
Cada casa es un mon, comedia en 4 actes.
La baylarina, comedia en 3 actes (2).
¡Lluna nova! comedia en 1 acte.
Un nuvol de pas, comedia en 1 acte.
Un home de palla, comedia en 1 acte.
¡La dona! comedia en 1 acte.
L' invent del sigle, comedia en 1 acte.
Los que no pagan, juguet cómich (castellá) en 1 acte (3).
Huye que te pilla el toro, apropósit cómich-lírich (castellá) en 1 acte y 5 quadros (4).
De pares á fills, diálech cómich en 1 acte.
La pega d' en Llátzer, monólech humorístich.
L' antiquari del Putxet, comedia en 1 acte (5).

LITERARIAS, PUBLICADAS

Poesía de la terra, volum poétich, 160 planas ab grabats.
Branquillons, tomet de poesías primerencas.
La Ciutat d' en Nyoca, viatje humorístich en vers, 32 planas ab grabats.

Obras de R. García de Blahá

TEATRO

La baylarina, comedia en 3 actes (6).
L' antiquari del Putxet, comedia en 1 acte (7).

LITERARIA

Tartarín de Tarascón, novela, versió espanyola.

---

(1) En colaboració ab D. Manel Rovira y Serra.
(2) y (5) En colaboració ab D. R. García de Blahá.
(3) y (4) En colaboració ab D. A. Guasch Tombas, música del mestre Cotó.
(6) y (7) En colaboració ab D. J. Ayné Rabell.

LO TEATRO REGIONAL

83 OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.
L' Agulla, drama, 3 actes	2
Sortint del ou, diálech	0'25
Claris, drama 3 actes	2
Lo Teatro per dins, c., 2 actes	1'50
Sant Jordi mata l'aranya, c., 1 a	1
La dona y la baylerina, c., 1 a	1
Pintura fi de sigle, 1 acte	1
Un' altra sogra, comedia, 1 acte	1
Las Joyas de la Roser, d., 3 a.	2
Tot per las donas! 1 acte	1
L' esclau del vici, monólech	0'50
La feyna d' en Jafa, c. 1 acte	1
Los aucellets, comedia, 3 actes	2
La mosca al nas, comedia, 1 acte	1
La firma d' en Rovellat, c., 1 acte	1
La tornaboda, comedia, 1 acte	1
¡Xerraire!! Monólech	0'50
Lo quarto dels mals endressos, 1.	1
Qui oli remena... Juguet, 1 acte.	1
La flor de la montanya, d., 3 a.	2
Tres personas, juguet, 1 acte	0'50
Tot per ella! Comedia, 1 acte	1
Per contradicció, comedia, 1 acte	0'50
La mort de Neron, tragedia, 1 a.	0'50
Un músich de regiment, s., 1 acte	1
La Dama de Reus, drama, 3 actes	2
Un rey de pega, monólech llrich	0'50
Dos companys mal avinguts, 1 a.	1
La Pescatería, sainete 1 acte	1
La Casamentera, joguina, 1 acte	1
Las esposallas de la morta, t., 3 a.	1
Los gelos de la Coloma, p., 1 acte	1
Un bateig á cops de punys, c., 1.	1
Una dona y un Deu, comedia, 1 a.	1
Si senyors, monólech	0'50
Lucrecia Borgia, joguina, 1 acte	1
Lo diner, comedia, 3 actes	2
Lo marit de la difunta, j., 1 acte	1
L' ocasió fa 'l lladre, proverbi, 1.	1
Mestre Jan, drama, 3 actes	2
Lo somni de la Ignocencia, s., 1 a.	1
Home á l' aygua, comedia, 1 acte	0'50
Lo rei de la Sila, comedia, 1 acte	1
Las tres alegrias, comedia, 1 a.	1
¡Dorm! sarsuela, 1 acte	0'50
Setze jutjes... sarsuela, 1 acte	1
A la lluna de Valencia, c., 2 a.	1'50
Als peus de vosté, joguina, 1 acte	1
La herencia del oncle Pau, c., 4 a	2
Los tres toms, quadro costums, 1	1
De teuladas en amunt, s., 1 acte	0'50
La mort de Anibal, tragedia, 1 a.	1
La festa del adroguer, s., 1 acte	1
Un embolich de cordas, c., 2 actes.	1'50
Lo timbal del Bruch, drama, 4 a.	2
Lo mestre de minyons, quadro, 1	1
Entrar per la finestra, c., 1 acte	0'50
Matrimonis á Montserrat, s., 2 a.	1'50
La llupia, joguina, 1 acte	0'50
Una poma per la sed, j., 1 acte.	1
D' estudi, monólech	0'25
Lo gech d' en Migranya, s., 1 acte	0'50
Los Encants de Sant Antoni, s., 1	
Verdalet pare y fill, s., 2 actes	1'50
Lo grá de mesch, drama, 4 actes.	2
A pel y á repel, juguet, 1 acte.	1
Las erradas del papa, s. 1 acte.	0'50
La copa del dolor, drama, 3 actes	2
Dispensi, hi ha principal, c., 1 a.	1
La vida al encant, comedia, 1 acte	1
Lo diari d' en Brusi, joguina, 1 a.	0'25
La marca de foch, drama, 3 actes.	2
L' home de l' orga, monólech	0'50
Claris, drama, 3 actes	2
L' home dels nassos, h., 1 acte	1
Tocats de l' ala, comedia, 1 acte.	1
Lo célebre Maneja, sarsuela, 1 a.	1
Un sarauista, monólech	0'50
Riallas y plorallas, comedia, 3 a.	2
Las ametllas d' Arenys, c., 1 acte	1
Vida y mort, episodi, 1 acte	1
Faixa ó caixa, comedia, 1 acte	1
L' antiquari del Putxet, c., 1 acte	1

Tipografía La Académica, Ronda Universitat, 6; Barcelona - Teléfono 861